

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про оборонну інноваційну діяльність

Цей Закон спрямований на створення правових, організаційних, наукових, освітніх, технологічних та економічних умов для забезпечення технологічного суверенітету України у сфері безпеки та оборони, формування та функціонування ефективної національної системи оборонної інноваційної діяльності, підвищення обороноздатності держави через здобуття інноваційного лідерства та інтенсивний технологічний розвиток, створення передумов для перемоги у війні та досягнення стійкого миру через інноваційну технологічну перевагу над противником у сучасних умовах асиметричних та гібридних загроз.

Цей Закон визначає принципи державної політики у сфері оборонної інноваційної діяльності та організаційно-правові засади інноваційної оборонної діяльності, формування інноваційних сил оборони, створює умови для стратегічного державно-приватного партнерства та інтеграції у спільний оборонний, науковий, освітній, технологічний, фінансовий та виробничий простір України, Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Наведені в цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1. Наведені в цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) акселераційна програма – це інтенсивна програма розвитку оборонних інновацій;

2) високотехнологічний оборонний кластер або оборонний інноваційний кластер – об'єднання на основі державно-приватного партнерства суб'єктів оборонної інноваційної діяльності (наукових та науково-дослідних установ, закладів вищої освіти, державних підприємств, приватних компаній, новостворених суб'єктів господарювання ("стартапів")), органів державної влади та фінансових установ, випробувальних полігонів, експериментально-бойових та інших військових підрозділів на певній території, що співпрацюють з метою розроблення, виробництва та впровадження високотехнологічних оборонних інновацій;

3) гармонізація стандартів – процес приведення вітчизняних стандартів у сфері оборони (технічних, процедурних, оперативних) у відповідність до стандартів НАТО (STANAG), Європейського Союзу та інших міжнародних організацій, учасником (членом) яких є Україна, з метою забезпечення взаємосумісності, спільної дії та співпраці;

4) державний замовник оборонних інновацій – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері оборони, або спеціально уповноважений ним орган, що формує технічні вимоги, здійснює замовлення та фінансує розроблення, випробування та закупівлю оборонних інновацій;

5) експериментально-бойові підрозділи – постійно діючі підрозділи Інноваційних сил оборони у складі Збройних Сил України, інших складових сил оборони, основним завданням яких є практична апробація, оперативна оцінка та доопрацювання в умовах, наближених до бойових та в бойових умовах, перспективних зразків озброєння, військової техніки, програмних продуктів, а також нових тактик, процедур, форм і способів ведення бойових дій, управління ними та їх забезпечення;

6) життєвий цикл оборонної інновації – послідовність пришвидшених етапів від генерації ідеї до її втілення у конкретний продукт (технологію), його серійного виробництва, експлуатації, модернізації та утилізації;

7) інноваційні сили оборони – це спеціально сформований компонент системи безпеки та оборони України, що включає постійно діючі, експериментально-бойові частини, підрозділи, з'єднання Збройних Сил України, інших складових сил оборони, структурні підрозділи державних органів, створені для підготовки, апробації, адаптації та впровадження перспективних систем і механізмів управління, зразків озброєння, військової техніки, новітніх форм і способів ведення бойових дій, управління ними та їх всебічного забезпечення; а також система управління, науково-технічного забезпечення, освіти і підготовки фахівців оборонної інноваційної промисловості;

8) інфраструктура оборонних інновацій – сукупність об'єктів, установ, платформ та мереж, що забезпечують умови для оборонної інноваційної діяльності, включаючи, але не обмежуючись: полігони, випробувальні центри, лабораторії, кіберполігони, центри колективного користування унікальним обладнанням, технопарки оборонного профілю;

9) оборонна інноваційна діяльність – сукупність організаційної, освітньої, науково-дослідної, науково-технічної, дослідно-конструкторської, технологічної, фінансової та комерційної діяльності, спрямованої на створення, впровадження та поширення оборонних інновацій з метою підвищення обороноздатності та безпеки України;

10) оборонна інновація або інновація в сфері оборони – новий або вдосконалений продукт (виріб, технологія, послуга), спосіб його виробництва або застосування, а також нові організаційно-правові та управлінські рішення в сфері оборони та безпеки, результатом впровадження яких є досягнення

переваги над противником у військовій, технологічній, економічній чи інформаційній сферах;

11) оборонно-технологічний "стартап" – новостворений суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа-підприємець), що здійснює оборонну інноваційну діяльність на ранній стадії, має високий потенціал зростання та орієнтований на розроблення та комерціалізацію ризикових, але потенційно революційних оборонних інновацій.

2. Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Конституцією України, законами України "Про національну безпеку України", "Про оборону України", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про інноваційну діяльність", "Про вищу освіту", "Про державні цільові програми", "Про державно-приватне партнерство", "Про державні закупівлі", "Про оборонні закупівлі", "Про державну таємницю", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", Податковим кодексом України у частині пільг та стимулів, Митним кодексом України у частині переміщення товарів подвійного призначення та компонентів для оборонних інновацій, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 2. Мета та завдання оборонної інноваційної діяльності

1. Метою оборонної інноваційної діяльності є забезпечення інноваційного лідерства України в сфері оборони та її технологічної переваги, підвищення обороноздатності держави та побудова інноваційних сил оборони, здатних адекватно реагувати на сучасні та майбутні безпекові та воєнні виклики та загрози.

2. Основними завданнями оборонної інноваційної діяльності є:

1. забезпечення системного підходу до планування, координації та фінансування оборонних інновацій;

2. створення умов для формування, розвитку та ефективного застосування інноваційних сил оборони;

3. стимулювання та підтримка інноваційної активності суб'єктів оборонно-промислового комплексу, наукових установ, закладів вищої освіти та суб'єктів господарювання усіх форми власності, зокрема стартапів, у сфері оборони;

4. сприяння розбудові високотехнологічних оборонних кластерів та інфраструктури оборонних інновацій;

5. забезпечення інтеграції вітчизняної системи оборонних інновацій у міжнародну, шляхом гармонізації стандартів та участі у спільних програмах;

6. встановлення механізмів мотивації, підготовки та закріплення висококваліфікованих кадрів для оборонної інноваційної діяльності та інноваційних сил оборони;

7. сприяння комерціалізації результатів інноваційних високотехнологічних оборонних наукових досліджень та розробок і їх швидкому впровадженню у сферу національної безпеки та оборони України;

8. запровадження ефективних механізмів державно-приватного партнерства та залучення приватних інвестицій у сферу оборонних інновацій;
9. забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, що виникає у процесі оборонної інноваційної діяльності;
10. створення прозорих і спрощених процедур державного замовлення, закупівель та випробувань оборонних інновацій, зокрема з використанням механізмів інноваційного партнерства (innovation partnership);
11. створення механізмів постійного моніторингу, оцінки ефективності та адаптації державної політики у сфері оборонних інновацій до швидкозмінних умов.

3. Реалізація завдань інноваційної оборонної діяльності спрямована на досягнення стратегічної мети – інноваційного лідерства України в сфері оборони, створення сучасної, технологічно незалежної та конкурентоздатної на міжнародному рівні системи забезпечення оборони України, заснованої на знаннях, інтелекті та передових технологіях, яка має відповідати існуючим та майбутнім загрозам і викликам.

Стаття 3. Принципи державної політики у сфері оборонної інноваційної діяльності

1. Державна політика у сфері оборонної інноваційної діяльності ґрунтується на таких основних принципах:

1) принцип забезпечення інтересів національної безпеки та обороноздатності: уся оборонна інноваційна діяльність спрямовується на першочергове забезпечення здатності держави ефективно протистояти зовнішній агресії, гібридним загрозам і захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

2) принцип відкритості та прозорості: формування та реалізація політики у сфері оборонних інновацій здійснюються публічно, за умови забезпечення режиму інформаційної безпеки та захисту державної таємниці. Цілі, пріоритети, процедури закупівель та результати державних програм, за винятком інформації з обмеженим доступом, є відкритою інформацією, яка постійно оприлюднюється на інформаційних ресурсах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері оборони, або спеціально уповноваженого ним органу.

3) принцип спрямованості на практичний результат (result-oriented): усі заходи державної політики мають бути націлені на досягнення конкретних, вимірюваних результатів – створення та впровадження в практичну діяльність Збройних Сил України, інших складових сил оборони України оборонних інновацій, що підвищують бойову ефективність, зменшують втрати людського капіталу та фінансові витрати або створюють нові спроможності для сил оборони.

4) принцип адаптивності та гнучкості: інституції, підходи та механізми в сфері оборонних інновацій мають бути здатними швидко адаптуватися до змін у міжнародній сфері, досягнень науки і техніки,

технологічного розвитку, характеру загроз і досвіду війни, практики бойового застосування.

5) принцип євроатлантичної інтеграції та відповідності міжнародним стандартам: оборонна інноваційна діяльність здійснюється з орієнтацією на гармонізацію з політикою, стандартами (STANAG), процедурами та найкращими практиками Організації Північноатлантичного договору (НАТО) та Європейського Союзу, що сприяє взаємосумісності (interoperability), спільним діям та інтеграції в спільні програми.

6) принцип стратегічного державно-приватного партнерства: держава створює умови для активного залучення приватного сектору, включаючи великі компанії, малі і середні суб'єкти господарювання, стартапи та інвесторів, до розроблення, фінансування та реалізації оборонних інноваційних високотехнологічних проектів на основі рівності, взаємної вигоди та довіри.

7) принцип пріоритетності: ресурси (фінансові, матеріальні, людські, наукові, освітні, виробничі тощо) зосереджуються на критично пріоритетних напрямках технологічного розвитку, визначених у стратегічних документах з національної безпеки та оборони (кіберзахист, протиракетний захист, військово-космічна сфера, роботизовані (безпілотні, безкіпажні) системи, кібернетичні технології, радіоелектронна боротьба, автоматизовані боеприпаси тощо).

8) принцип конкуренції та рівних умов: держава сприяє створенню конкурентного середовища серед розробників і виробників оборонної продукції, гарантує рівний і недискримінаційний доступ до державного фінансування, замовлень та інфраструктури для всіх суб'єктів оборонної інноваційної діяльності, незалежно від форми власності.

9) принцип швидкості життєвого циклу інновації (speed-to-sarability): усі етапи життєвого циклу оборонної інновації – від ідеї до впровадження в війська – повинні бути оптимізовані для максимального скорочення часу шляхом застосування спрощених процедур, механізмів оперативного замовлення та випробувань в тому числі в реальних (бойових) умовах.

10) принцип єдності освіти, науки та виробництва: забезпечується тісна взаємодія між закладами вищої освіти, науково-дослідними організаціями, проєктними організаціями, виробничими підприємствами, установами, організаціями та підрозділами інноваційних сил оборони для підготовки необхідних кадрів, проведення фундаментальних і прикладних досліджень, апробації їх результатів та їх оперативного практичного втілення в конкретні оборонні інновації.

Стаття 4. Законодавство України про інноваційну оборонну діяльність

1. Законодавство України про інноваційну оборонну діяльність складається з Конституції України, цього Закону, інших законів України, а

також прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини у сфері оборонної інноваційної діяльності.

2. До законодавчих актів, положення яких застосовуються до відносин у сфері оборонної інноваційної діяльності, належать:

- 1) Закон України "Про національну безпеку України";
- 2) Закон України "Про оборону України";
- 3) Закон України "Про Збройні Сили України";
- 4) Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність";
- 5) Закон України "Про інноваційну діяльність";
- 6) Закон України "Про державні цільові програми";
- 7) Закон України "Про державно-приватне партнерство";
- 8) Закон України "Про публічні закупівлі";
- 9) Закон України "Про оборонні закупівлі";
- 10) Закон України "Про державну таємницю";
- 11) Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах";
- 12) Податковий кодекс України у частині пільг і стимулів;
- 13) Митний кодекс України у частині переміщення товарів подвійного призначення та компонентів для оборонних інновацій;
- 14) Інші закони України, що регулюють відносини у сфері інтелектуальної власності, стандартизації, захисту інформації, корпоративного управління державними підприємствами.

3. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про інноваційну оборонну діяльність, застосовуються правила міжнародного договору.

4. Відносини у сфері інноваційної оборонної діяльності, що не регулюються цим Законом, регулюються іншими законами України та прийнятими відповідно до них підзаконними нормативно-правовими актами.

5. Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції видають нормативно-правові акти для реалізації положень цього Закону, у тому числі з питань:

- 1) планування та фінансування оборонних інновацій;
- 2) порядку формування та діяльності інноваційних сил оборони та високотехнологічних оборонних кластерів;
- 3) механізмів державно-приватного партнерства та державного замовлення в інноваційній високотехнологічній оборонній сфері;
- 4) процедур випробувань, сертифікації та впровадження оборонних високотехнологічних інновацій;
- 5) захисту прав інтелектуальної власності;
- 6) гармонізації стандартів з вимогами кращих світових практик;
- 7) мотивації та підготовки кадрів.
- 8) утворення Національного воєнного науково-дослідницького інституту.

6. Нормативно-правові акти, що регулюють оборонну інноваційну діяльність, не повинні суперечити Конституції України та цьому Закону. У разі виявлення таких суперечностей застосовуються положення Конституції України та цього Закону.

Стаття 5. Суб'єкти оборонної інноваційної діяльності

1. Суб'єктами оборонної інноваційної діяльності є фізичні та юридичні особи, їх об'єднання, а також державні органи, які відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів України здійснюють або сприяють здійсненню оборонної інноваційної діяльності.

2. До суб'єктів оборонної інноваційної діяльності, що здійснюють або сприяють здійсненню оборонної інноваційної діяльності належать:

- 1) центральні органи виконавчої влади, уповноважені у сферах:
 - а) оборони та національної безпеки;
 - б) промислової політики та оборонно-промислового комплексу;
 - в) науки та освіти;
 - г) економіки, фінансів та розвитку цифрової економіки;
 - г) закордонних справ (у частині міжнародного технологічного співробітництва);

2) Збройні Сили України, інші складові сил оборони, утворені відповідно до законів України, які виступають кінцевими споживачами та учасниками випробувань оборонних інновацій, зокрема, Інноваційні сили оборони та експериментально-бойові підрозділи;

3) державні наукові установи та заклади вищої освіти, які здійснюють фундаментальні та прикладні наукові дослідження, а також підготовку кадрів для оборонної інноваційної діяльності;

4) державні підприємства, об'єднання, концерни та холдинги оборонно-промислового комплексу, які здійснюють розроблення, виробництво, модернізацію та утилізацію озброєння, військової техніки та спеціальної продукції;

5) юридичні особи приватного права незалежно від форми власності та організаційно-правової форми (компанії, корпорації, малі та середні підприємства, установи, організації, стартапи), які здійснюють науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, виробництво, надання послуг або інвестиційну діяльність у сфері високотехнологічних оборонних інновацій;

6) фізичні особи – науковці, винахідники, інженери, фахівці, підприємці, які безпосередньо беруть участь у створенні та впровадженні високотехнологічних оборонних інновацій;

7) об'єднання суб'єктів оборонної інноваційної діяльності (асоціації, союзи, кластери), створені для координації дій, захисту спільних інтересів та реалізації спільних проектів;

8) державні та приватні фінансові установи, інвестиційні фонди, венчурні компанії, які здійснюють фінансування оборонних інноваційних проектів;

9) спеціально уповноважені органи з питань експортного контролю та нерозповсюдження, які здійснюють контроль за дотриманням міжнародних режимів контролю при здійсненні оборонної інноваційної діяльності;

10) державні установи з питань інтелектуальної власності, які забезпечують правову охорону та управління правами на результати інтелектуальної діяльності, отримані в процесі оборонної інноваційної діяльності;

11) органи місцевого самоврядування, які у межах своїх повноважень можуть сприяти розвитку оборонної інноваційної інфраструктури на своїй території (створення технопарків, кластерів тощо).

3. Суб'єкти оборонної інноваційної діяльності здійснюють свою діяльність на засадах:

1) дотримання вимог законодавства України, міжнародних зобов'язань України та режимів експортного контролю;

2) забезпечення національної безпеки та захисту державної таємниці;

3) дотримання принципів, визначених у статті 3 цього Закону;

4) добровільності та відповідальності за результати своєї діяльності.

4. Права та обов'язки суб'єктів оборонної інноваційної діяльності, механізми їх взаємодії, участь у державних програмах та їх державна підтримка визначаються цим Законом, іншими законами України та нормативно-правовими актами, прийнятими для їх реалізації.

РОЗДІЛ II. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ТА КООРДИНАЦІЇ ОБОРОННОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 6. Уповноважений орган виконавчої влади у сфері оборонних інновацій

1. Уповноваженим органом виконавчої влади, що реалізує державну політику, здійснює управління та координацію у сфері оборонної інноваційної діяльності, є Державне агентство інновацій у сфері безпеки і оборони України (Держоборонінновації).

2. Держоборонінновації є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого, спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Прем'єр-міністра України. Агентство створюється для ефективного управління державними ресурсами, що виділяються на високотехнологічне забезпечення сектору безпеки та оборони, координації функцій державних органів у сфері інноваційного розвитку високотехнологічних сил оборони, оборонно-промислового комплексу, освіти та науки.

3. Основними завданнями Держоборонінновації є:

1) розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері оборонних інновацій;

2) стратегічне планування та прогнозування високотехнологічних потреб оборони;

3) розробка проектів державних цільових програм у сфері високотехнологічних оборонних інновацій, внесення їх на розгляд Кабінету Міністрів України;

4) координація діяльності центральних органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання, наукових установ щодо реалізації державних цільових програм та проектів у сфері високотехнологічних оборонних інновацій;

5) управління Державним фондом розвитку високотехнологічних оборонних інновацій (Фонд оборонних інновацій);

6) організація та проведення конкурсів на виконання високотехнологічних оборонних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, в тому числі за механізмами інноваційного партнерства;

7) сприяння Міністерству оборони України, Генеральному штабу ЗСУ, інших складових сил оборони, іншими центральними органами виконавчої влади і органам військового управління сектору безпеки і оборони України у забезпеченні функціонування інноваційні сили оборони;

8) координація створення та розвитку інфраструктури високотехнологічних оборонних інновацій (полігони, випробувальні центри тощо);

9) сприяння створенню та розвитку високотехнологічних оборонних кластерів;

10) організація роботи з гармонізації національних стандартів у сфері оборонних технологій зі стандартами НАТО (STANAG) та ЄС;

11) міжнародне співробітництво у сфері оборонних інновацій, представництво інтересів України в відповідних органах НАТО та ЄС;

12) аналітичне та інформаційне забезпечення діяльності суб'єктів оборонної інноваційної діяльності, ведення єдиного реєстру оборонних інноваційних високотехнологічних проектів;

13) сприяння захисту прав інтелектуальної власності, що виникають у результаті інноваційної оборонної діяльності;

14) участь у розробленні механізмів мотивації та підготовки кадрів для високотехнологічної оборонної інноваційної діяльності.

4. Держоборонінновації для виконання своїх завдань має право:

1) видавати в межах своєї компетенції обов'язкові до виконання розпорядчі документи (накази, розпорядження);

2) створювати консультативні, дорадчі та експертні органи;

3) залучати до роботи науковців, фахівців та представників суб'єктів підприємницької діяльності на контрактній основі;

4) отримувати від органів державної влади, суб'єктів господарювання інформацію, необхідну для виконання своїх функцій (з дотриманням вимог щодо захисту інформації з обмеженим доступом);

5) представляти пропозиції щодо виділення коштів з державного бюджету на фінансування високотехнологічних оборонних інновацій;

б) укладати угоди (меморандуми) про співпрацю з відповідними органами іноземних держав та міжнародними організаціями.

5. Керівник Держоборонінновації призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України. Керівником Держоборонінновації може бути громадянин України, який має вищу освіту відповідного професійного спрямування (повну вищу інженерну, військову інженерну або військову командно-інженерну освіту, а також рівень військової освіти стратегічного рівня або освіту за спеціальністю "Державне військове управління" або "Державне управління"), науковий ступінь доктора технічних наук, досвід роботи, не менше 10 років, на керівних посадах у сфері підготовки військових фахівців, наукових досліджень та супроводження виробництва в сфері інновацій та/або досвід реалізації високотехнологічних проєктів, чи роботи в сфері управління оборонною, науковою, інноваційною або високотехнологічною діяльністю.

6. Положення про Держоборонінновації, її структуру та чисельність затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Центр передових оборонних дослідницьких проєктів

1. Для забезпечення формування, фінансування та координації передових науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у сфері оборони, безпеки та подвійного призначення в Держоборонінновації утворюється Центр передових оборонних дослідницьких проєктів, у структурі якого утворюються такі підрозділи:

1) підрозділ адаптивного управління, який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: адаптивних платформ і архітектур, універсальних програмних платформ, модульних апаратних систем, багатофункціональних систем проєктування та управління.

2) підрозділ фундаментальних оборонних досліджень, який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: фундаментальної фізики та нових фізичних принципів, перспективної енергетики та матеріалів, біо- та біомедичних технологій і медико-біологічного захисту, прикладної та обчислювальної математики, квантових, нано- і піко технологій.

3) підрозділ інновацій в кібернетичних і інформаційних технологіях, який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: систем моніторингу та управління, високопродуктивних обчислень, інтелектуального аналізу даних, систем розпізнавання образів, лінгвістичних та когнітивних інформаційних систем тощо.

4) підрозділ мікросистемних технологій, який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: електроніки та фотоніки, мікро- та наноелектромеханічних систем, перспективної архітектури інтегрованих мікросхем, алгоритмів розподіленого зберігання даних тощо.

5) підрозділ стратегічних технологій, який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: систем зв'язку, передачі даних та управління, систем та засобів захисту інформації та інформаційних мереж, засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ) та розвідки (РЕР), кібербезпеки та

кібероборони, систем виявлення замаскованих цілей на нових фізичних принципах, альтернативних і автономних джерел енергії.

б) підрозділ технологій впливу (effect), який відповідає за дослідження, розробки та контроль у сферах: систем високоточного озброєння, перспективних космічних систем, кіберфізичних та роботизованих систем, безпілотних систем повітряного, наземного, надводного, підводного та космічного базування, лазерних і інших некінетичних засобів ураження, перспективних систем моніторингу та управління.

2. До основних завдань Центру передових оборонних дослідницьких проєктів належить:

1) визначення стратегічного технологічного розвитку сектору безпеки та оборони України.

2) організація та забезпечення фінансування прикладних і фундаментальних досліджень у сфері оборонних та безпекових технологій.

3) забезпечення створення та розвитку експериментальних зразків, прототипів і пілотних серій, скорочення циклу «ідея – прототип – впровадження».

4) формування єдиних технічних стандартів, інтерфейсів та протоколів сумісності.

5) забезпечення взаємодії між державними органами, складовими сектору безпеки та оборони України, науковими установами та приватними розробниками.

6) адміністрування спеціалізованого державного електронного маркетплейсу оборонних технологій (Державний оборонний маркетплейс).

7) формування структури взаємовідносин в форматі кластеру виробників і дослідників, основною задачею якого є об'єднання ресурсів, знань та контрактів різних виробників і дослідників для досягнення інноваційних рішень для розвитку сектору безпеки та оборони України.

8) забезпечення зниження залежності від імпорتنих критичних технологій.

9) забезпечення створення відкритого, конкурентного та стандартизованого ринку оборонних інноваційних рішень.

10) забезпечення взаємодії з іноземними партнерами та міжвідомчими структурами, за моделями подібними до ініціатив "Пентагону" та оперативних груп, з урахуванням національного законодавства.

3. Фінансування діяльності Центру передових оборонних дослідницьких проєктів та дослідницьких проєктів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, виділених Держоборонінновації, а також може здійснюватися за рахунок міжнародної технічної допомоги, грантів та інших джерел, які не заборонені чинним законодавством України.

Стаття 8. Науково-експертна рада з оборонних інновацій

1. Для забезпечення наукового, технологічного та експертного супроводу державної політики у сфері оборонних інновацій при

Держоборонінновації утворюється Науково-експертна рада з оборонних інновацій (далі – Науково-експертна рада).

2. Науково-експертна рада є незалежним консультативно-дорадчим органом. До її складу на конкурсній основі обов'язково включаються провідні фахівці, науковці та практики з різних галузей знань, а саме:

1) Представники Національної академії наук України, провідних науково-дослідних інститутів оборонного та подвійного призначення.

2) Представники закладів вищої освіти, що проводять наукові дослідження та готують кадри для оборонно-промислового комплексу та інноваційних сил оборони за високотехнологічними напрямками.

3) Представники бізнес-середовища: керівники та технічні директори провідних високотехнологічних оборонних підприємств, представники венчурних фондів, технологічних стартапів.

4) Представники громадських об'єднань та експертних центрів, що спеціалізуються на питаннях інновацій в сферах безпеки, оборони, технологічного розвитку.

5) Фахівці з міжнародного права, експортного контролю та стандартизації (STANAG).

3. Основними функціями Науково-експертної ради є:

1) Проведення незалежної наукової та технологічної експертизи проектів стратегічних документів, програм та конкретних оборонних інноваційних проектів.

2) Оцінка технологічної доцільності, економічної обґрунтованості та практичної реалізованості пропонуваніх інноваційних рішень.

3) Прогнозування тенденцій розвитку технологій та формування рекомендацій щодо пріоритетів для української оборонної інноваційної системи.

4) Надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства, механізмів державної підтримки та процедур впровадження оборонних інновацій.

5) Установлення зв'язків і сприяння діалогу між науковою спільнотою, суб'єктами підприємницької діяльності та державними органами.

4. Склад та керівництво Науково-експертної ради (Голова, заступники, секретар) затверджуються керівником Держоборонінновації за поданням конкурсної комісії. Термін повноважень членів Ради становить 3 роки з можливістю перепризначення на новий строк, але не більше двох строків поспіль.

5. Науково-експертна рада діє на основі затвердженого нею регламенту. Її висновки та рекомендації носять відкритий (за винятком інформації з обмеженим доступом) та обов'язковий для розгляду Держоборонінновації та іншими зацікавленими державними органами характер.

Стаття 9. Центр компетенцій з високотехнологічних оборонних інновацій та майбутніх технологій

Аналітичне, інформаційне та методичне забезпечення діяльності Держоборонінновації здійснюється Центром компетенцій з оборонних інновацій та майбутніх технологій (Центр компетенцій), який утворюється у Національному науково-дослідницькому воєнному інституті.

1. Центр компетенцій є аналітичним підрозділом, що забезпечує:

1) Моніторинг глобальних і регіональних тенденцій у розвитку технологій, що мають оборонне та подвійне призначення.

2) Аналіз сучасних воєнних конфліктів і передового досвіду застосування новітніх технологій.

3) Прогнозування майбутніх технологічних викликів і можливостей для системи оборони України.

4) Формування та ведення єдиної бази знань, даних і реєстрів (оборонних інноваційних проектів, критичних технологій, потенційних розробників, інфраструктури).

5) Розроблення методичних рекомендацій, стандартів (з гармонізацією до STANAG) та шаблонів документів для суб'єктів високотехнологічної оборонної інноваційної діяльності.

6) Науково-технічне та патентне дослідження для оцінки новизни та патентоспроможності високотехнологічних оборонних інновацій.

7) Організацію та проведення навчань, семінарів та інших заходів з високотехнологічної оборонної інноватики.

2. Центр компетенцій має право:

1) Запитувати та отримувати інформацію у державних органах, наукових установах, закладах вищої освіти та суб'єктів господарювання, необхідну для виконання своїх функцій.

2) Залучати на договірній основі сторонніх експертів, науковців та консультантів.

3) Створювати тимчасові експертні групи для опрацювання окремих технологічних напрямів.

4) Представляти Україну в міжнародних експертних групах та на конференціях з питань оборонних технологій.

3. Центр компетенцій повинен забезпечити доступ, відповідно до встановленого режиму доступу, до своїх аналітичних звітів, оглядів та методичних матеріалів для всіх суб'єктів високотехнологічної оборонної інноваційної діяльності, зареєстрованих відповідно до законодавства, з дотриманням вимог інформаційної безпеки та законів України «Про державну таємницю» та «Про доступ до публічної інформації».

4. Фінансування діяльності Центру компетенцій здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, виділених на фінансування Національного науково-дослідницького воєнного інституту, а також за рахунок міжнародної технічної допомоги та грантів.

Стаття 10. Державний оборонний маркетплейс

1. У Держоборонінновації з метою спрощення та прискорення доступу до сучасних оборонних технологій, комплексів, виробів, складових,

комплектуючих для інноваційних високотехнологічних систем створюється електронний Державний оборонний маркетплейс.

2. Державний оборонний маркетплейс є інформаційно-аналітичною та транзакційною системою, а також, веб-сайтом для оформлення закупівель, що використовується органами державної влади, військовими формуваннями, правоохоронними органами, інших складових сил оборони, іншими уповноваженими суб'єктами.

3. Державний оборонний маркетплейс забезпечує:

1) Можливість пошуку, порівняння та закупівлі інноваційних високотехнологічних комплексів (систем), виробів і технологій, а також складових, компонентів і комплектуючих для них та суміжних технологічних рішень.

2) Формування модульних систем відповідно до конкретних тактичних завдань.

3) Отримання інформації про сумісність рішень відповідно до затверджених стандартів.

4) Відстеження строків виготовлення, постачання та введення в експлуатацію.

5) Оперативність, децентралізоване застосування та оперативну автономію користувачів.

6) Систему зворотного зв'язку та формування рейтингів, які використовуються для прийняття рішень щодо подальших закупівель, коригування технічних вимог, визначення пріоритетів фінансування, моніторингу ефективності засобів та їх відповідності встановленим вимогам і тактико-технічним характеристикам, аналізу рівня експертної оцінки засобів.

7) Захист персональних даних, службової та державної таємниці.

4. Обов'язкові технічні стандарти Державного оборонного маркетплейсу та протоколи взаємодії між ним та компонентами оборонних систем, що ґрунтуються на відкритих і модульних архітектурах, встановлюються Держоборонінновації. Рішення, що не відповідають стандартам сумісності, можуть бути обмежені або виключені з маркетплейсу.

5. Підготовку та сертифікацію персоналу для автономного застосування систем та засобів розміщених на маркетплейсі забезпечує Держоборонінновації.

6. Фінансування діяльності Державного оборонного маркетплейсу здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, виділених на забезпечення діяльності Держоборонінновації, а також може здійснюватися за рахунок міжнародної технічної допомоги, грантів та інших джерел, які не обмежуються чинним законодавством.

РОЗДІЛ III. ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОННИХ ІННОВАЦІЙ

Стаття 11. Державна цільова програма розвитку оборонних інновацій

1. Основним інструментом планування та реалізації державної політики у сфері оборонних інновацій є Державна цільова програма розвитку оборонних інновацій (далі – Програма).

2. Програма розробляється Держоборонінновації на основі:

1) стратегічних документів з національної безпеки та оборони;
2) прогнозу довгострокових технологічних потреб Збройних Сил України, інших складових сил оборони та сил безпеки;

3) рекомендацій Координаційної ради та Науково-експертної ради;
4) аналізу світових тенденцій та результатів попередніх програм.

3. Програма затверджується постановою Кабінету Міністрів України строком на 5 років з щорічною корекцією. Вона є обов'язковою для урахування Кабінетом Міністрів України при формуванні пропозицій Верховній Раді України щодо формування Плану законопроектних робіт Верховної Ради України та Проекту Закону про Державний бюджет України.

4. Програма має містити:

1) аналіз поточного стану та прогноз розвитку сфери високотехнологічних оборонних інновацій;

2) стратегічну мету, завдання та цільові показники Програми;

3) перелік пріоритетних технологічних напрямів (безпілотні системи, кібернетичні технології, космічні системи та технології, технології боротьби з БПЛА, кіберзахист, технічні види розвідки, радіоелектронна боротьба, високоточне озброєння, інноваційні системи управління, інноваційні системи зв'язку, нові матеріали, квантові, нано- та біо- технології тощо);

4) перелік конкретних високотехнологічних оборонних інноваційних проектів, запланованих до реалізації, з вказівкою очікуваних результатів, етапів, бюджету, головних виконавців та строків;

5) заходи щодо розвитку інфраструктури, підготовки кадрів та міжнародного співробітництва;

6) механізми фінансування, включаючи обсяги та джерела коштів;

7) систему моніторингу, оцінки та контролю за виконанням Програми.

5. Держоборонінновації щорічно подає до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України звіт про виконання Програми. Звіт підлягає оприлюдненню у відкритому доступі (за винятком інформації з обмеженим доступом).

Стаття 12. Бюджетне фінансування та спеціальні фонди

1. Фінансування інноваційної оборонної діяльності здійснюється за рахунок: коштів Державного бюджету України; коштів спеціальних фондів; приватних інвестицій; міжнародної технічної та фінансової допомоги.

2. У Державному бюджеті України щорічно передбачаються окремі бюджетні програми для фінансування:

1) Державної цільової програми розвитку оборонних інновацій;

- 2) діяльності Держоборонінновації та інших органів управління оборонними інноваціями;
- 3) фундаментальних та прикладних наукових досліджень оборонного призначення;
- 4) утримання та розвитку інфраструктури оборонних інновацій (полігони, центри тощо);
- 5) утримання, діяльності та розвитку Національного воєнного науково-дослідницького інституту.

3. Для цільового та гнучкого фінансування ризикових інноваційних проєктів Кабінетом Міністрів України створюється Державний фонд розвитку високотехнологічних оборонних інновацій (далі – Фонд оборонних інновацій) як спеціальний фонд державного бюджету України, положення про який затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Джерелами формування коштів Фонду оборонних інновацій є:
- 1) асигнування з Державного бюджету України;
 - 2) відрахування від реалізації надлишкового майна та продукції оборонно-промислового комплексу;
 - 3) добровільні внески юридичних та фізичних осіб;
 - 4) донорські кошти міжнародних партнерів;
 - 5) інші джерела, не заборонені законом.

5. Кошти Фонду оборонних інновацій спрямовуються на:
- 1) надання грантів на ранній стадії високотехнологічних розробок (proof-of-concept, seed funding);
 - 2) фінансування венчурних інвестицій у високотехнологічні оборонні стартапи та технологічні компанії через механізми співінвестування;
 - 3) видачу безпроцентних позичок або позичок зі сприятливою ставкою на розвиток високотехнологічних інноваційних оборонних проєктів;
 - 4) виплату премій за успішну комерціалізацію інноваційних оборонних технологій.

6. Управління активами Фонду оборонних інновацій та прийняття інвестиційних рішень здійснює незалежна Професійна інвестиційна рада, до складу якої входять фахівці з досвідом у венчурному капіталі та інноваційних високих оборонних технологіях. Її склад, порядок формування та діяльність регулюється окремим положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Залучення приватних інвестицій та венчурне фінансування

1. Держава створює умови для активного залучення приватних інвестицій у високотехнологічну оборонну інноваційну діяльність через механізми державно-приватного партнерства, співфінансування та податкові стимули.

2. Податкові стимули для приватних інвесторів та суб'єктів інноваційної оборонної діяльності можуть включати:

- 1) пільги з податку на прибуток для підприємств, що здійснюють оборонні НДДКР;
- 2) звільнення від оподаткування коштів, спрямованих на інвестування в високотехнологічні оборонні стартапи через сертифіковані венчурні фонди;
- 3) спрощену процедуру митного оформлення та звільнення від сплати мита на устаткування, матеріали та компоненти, що ввозяться для реалізації високотехнологічних інноваційних оборонних проєктів;
- 4) прискорену амортизацію основних засобів, що використовуються для оборонних інновацій.

3. Держава сприяє створенню та функціонуванню приватних венчурних фондів та фондів прямих інвестицій, що спеціалізуються на високих оборонних інноваційних технологіях та технологіях подвійного призначення, шляхом:

- 1) співінвестування через Фонд оборонних інновацій;
- 2) надання державних гарантій частці інвестиційних ризиків;
- 3) спрощення регуляторних процедур для таких фондів.

4. Держоборонінновації забезпечує проведення публічних "днів високотехнологічних оборонних інновацій" та інвестиційних форумів, де оборонні стартапи та наукові колективи можуть презентувати свої проєкти потенційним приватним інвесторам, фондам та представникам суб'єктів підприємницької діяльності.

Стаття 14. Міжнародне фінансування та гранти

1. Держоборонінновації може залучати міжнародне фінансування, технічну допомогу та гранти для розвитку високотехнологічних оборонних інновацій від держав-партнерів, міжнародних організацій (НАТО, ЄС, ООН), міжнародних фондів та неурядових організацій.

2. Держоборонінновації є координатором з питань залучення та розподілу міжнародної допомоги у сфері оборонних інновацій шляхом:

- 1) формування єдиної бази потреб (pipeline) проєктів, готових для міжнародного фінансування;
- 2) взаємодії з відповідними структурами НАТО (наприклад, NATO Innovation Fund, DIANA) та ЄС (Європейський оборонний фонд, Instrument contributing to Peace and Stability);
- 3) надання інформаційної та консультаційної підтримки суб'єктам оборонної інноваційної діяльності для участі у міжнародних конкурсах та грантових програмах.

3. Кошти міжнародної допомоги можуть спрямовуватися на:

- 1) реалізацію конкретних спільних проєктів з іноземними партнерами;
- 2) модернізацію інфраструктури випробувань та сертифікації;
- 3) навчання та стажування українських фахівців за кордоном;
- 4) закупівлю необхідного обладнання, програмного забезпечення та матеріалів;

5) організацію спільних навчань, конференцій, семінарів, досліджень, випробувань, впроваджень та високотехнологічного виробництва.

4. кошти міжнародної допомоги та грантів для високотехнологічних оборонних інноваційних проєктів використовуються за спрощеною процедурою шляхом застосування механізмів прямих грантів, контракування та закупівель, визначених донором, з мінімальними бюрократичними процедурами із боку державних органів влади при забезпеченні належного фінансового моніторингу та аудиту.

5. Кабінет Міністрів України забезпечує належне виконання зобов'язань за міжнародними угодами у сфері високотехнологічних оборонних інновацій та своєчасне надання звітності донорам.

РОЗДІЛ IV. ІННОВАЦІЙНІ СИЛИ ОБОРОНИ ТА ПІДГОТОВКА КАДРІВ

Стаття 15. Завдання інноваційних сил оборони

1. Інноваційні сили оборони забезпечують апробацію, адаптацію, впровадження та ефективне бойове застосування перспективних зразків озброєння, військової техніки, програмного забезпечення, а також новітніх форм, методів та технологій ведення бойових дій та управління ними.

2. Інноваційні сили оборони формуються та діють на постійній основі у складі Збройних Сил України та, за необхідності, в інших складових сил оборони.

3. Основними завданнями Інноваційних сил оборони є:

1) практична оцінка та участь у доопрацюванні перспективних високотехнологічних зразків озброєння, техніки та програмних продуктів у умовах, максимально наближених до реальних бойових та в бойових умовах;

2) розроблення, апробація та впровадження інноваційних тактик, настанов, бойових статутів та процедур взаємодії, зокрема для нових доменів ведення боротьби (кіберпростір, інформаційний простір, космос);

3) участь у проведенні стратегічних, оперативних і тактичних експериментів та командно-штабних навчань з новими технологіями;

4) підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації особового складу, здатного ефективно експлуатувати, обслуговувати та застосовувати інноваційні високотехнологічні системи озброєння;

5) надання експертних висновків та рекомендацій щодо технічних завдань на розроблення нових високотехнологічних видів озброєння;

6) забезпечення обміну досвідом та найкращими практиками між розробниками, промисловістю та безпосередніми користувачами у військах;

7) представлення України на міжнародних навчаннях, демонстраціях та змаганнях з новітніми технологіями.

Стаття 16. Національний воєнний науково-дослідницький інститут

1. Для комплексної підготовки висококваліфікованих кадрів для інноваційних сил сектору безпеки та оборони України, оборонно-промислового комплексу, проведення наукових досліджень в сфері високих оборонних технологій та інновацій Кабінетом Міністрів України утворюється Національний військовий науково-дослідницький інститут.

2. Національний військовий науково-дослідницький інститут є військовим закладом вищої освіти з особливим статусом, що поєднує високотехнологічну інноваційну освітню, наукову, дослідницьку, виробничу та випробувальну діяльність за напрямками: кібернетичних технологій, мехатроніки та кіберфізичних систем, експлуатації та бойового застосування безпілотних (роботизованих) комплексів (систем) та комплексів (систем) боротьби з безпілотними (роботизованими) комплексами (системами), інформаційних технологій, інформаційної та кібербезпеки, технічних видів розвідки, радіоелектронної боротьби, технічного захисту інформації та криптології, космічних систем військового та подвійного призначення, протиракетної оборони, інформаційної підтримки бойових дій, автоматизованих систем управління силами та засобами, інформаційно-комунікаційних та мережевих систем, спеціальних операцій, впровадження квантових і нанотехнологій у військовій сфері, військового та державного військового управління, управління оборонними інноваціями та технологічним розвитком у сфері безпеки тощо.

3. Основним завданням Національного військового науково-дослідницького інституту є підготовка офіцерських кадрів тактичного та оперативного рівнів, а також фахівців в галузі оборонних інновацій, здійснення експертної, науково-дослідницької, експериментально-виробничої та випробувальної діяльності.

4. У складі Національного військового науково-дослідницького інституту зокрема утворюються:

1) Науково-дослідний центр майбутніх конфліктів, який займається прогнозуванням характеру війн, моделюванням сценаріїв та розробленням концепцій застосування нових технологій.

2) Центр компетенцій з оборонних інновацій та майбутніх технологій.

3) Полігони, лабораторії та центри моделювання для Інноваційних сил оборони.

4) Експериментальне виробництво для створення дослідних інноваційних високотехнологічних зразків озброєння та військової техніки.

5. Підготовка фахівців для інноваційних сил оборони здійснюється за спеціальними програмами, які розробляються Національним військовим науково-дослідницьким інститутом та погоджуються Держоборонінновації, Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки в Україні, Міністерством оборони України та Генеральним штабом Збройних Сил України.

6. Національний військовий науково-дослідницький інститут діє на підставі Статуту, який затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням

Міністерства оборони України спільно з Держоборонінновації та Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки.

Стаття 17. Полігони, лабораторії та центри моделювання для інноваційних сил оборони

1. Для всебічного забезпечення діяльності Інноваційних сил оборони у складі Національного військово-науково-дослідницького інституту створюється єдина мережа спеціалізованих полігонів, лабораторій та центрів моделювання. Мережа зокрема включає:

1) багатофункціональний інноваційний полігон – головний експериментальний полігон для комплексного випробування нових та інноваційних систем озброєння, техніки, тактик та управління в умовах, що імітують сучасне поле бою тощо.

2) кіберполігон – закрита тестова мережа для відпрацювання кіберзахисту, проведення навчань з кібероборони та тестування вразливостей програмно-апаратних комплексів.

3) полігон безпілотних та інших роботизованих систем – територія з інфраструктурою для випробувань роботизованих засобів різного базування (наземних, надводних, підводних), безпілотних (роботизованих) комплексів (систем) різних класів, протидронових систем та їх взаємодії.

4) центр кібернетичних технологій (включно з потужностями обчислення та збереження інформації в цифровому вигляді).

5) центр моделювання та ситуаційного аналізу – комплекс на базі суперкомп'ютерних технологій для проведення комп'ютерного моделювання конфліктів, оцінки ефективності нових систем озброєння та варіативного планування операцій.

6) спеціалізовані лабораторії при Національному військовому науково-дослідницькому інституті та центрах Національного військово-дослідницького інституту (лабораторія кібернетичних технологій, лабораторія нових матеріалів, лабораторія радіоелектронної розвідки тощо).

2. Інфраструктура мережі є відкритою для замовників та розробників на конкурсній або договірній основі. Доступ до неї отримують державні та приватні компанії, наукові установи та міжнародні партнери для проведення власних випробувань та спільних проектів.

3. Експлуатацію та розвиток мережі полігонів координує Держоборонінновації. Фінансування утримання та модернізації здійснюється за рахунок державного бюджету, коштів Фонду оборонних інновацій та міжнародної допомоги.

Стаття 18. Підготовка фахівців для Інноваційних сил оборони та мотиваційна система

1) Підготовка фахівців для інноваційних сил оборони є багаторівневою та здійснюється за спеціальними програмами, розробленими спільно Міністерством оборони України, Держоборонінновації, Генеральним

штабом Збройних Сил України та Національним воєнним науково-дослідницьким інститутом.

2) Програми включають: базову вищу цивільну та військову освіту; базову військову та технічну підготовку; поглиблене вивчення конкретних високих інноваційних технологій; виховання лідерства, перепідготовка та підвищення кваліфікації за високотехнологічними оборонними напрямками; стажування на провідних оборонних підприємствах та в науково-дослідних інститутах в тому числі в країнах-партнерах; участь у реальних проектах науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, розробці і впровадженні інноваційних засобів озброєння та військової техніки; поглиблену мовну підготовку (англійська мова за стандартом STANAG), періодичну перепідготовку та підвищення кваліфікації, військову освіту оперативного та стратегічного рівня.

3) Для залучення та утримання талановитих фахівців Міністерством оборони України спільно з Держоборонінновації розробляється та відповідно до законодавства України встановлюється спеціальна мотиваційна система оплати праці та просування по службі військовослужбовців та фахівців Національного воєнного науково-дослідницького інституту та Інноваційні сили оборони.

4) Військовослужбовці та фахівці, які пройшли підготовку в Інноваційних силах оборони або в Національному воєнному науково-дослідницькому інституті, беруть на себе зобов'язання щодо проходження військової служби (роботи) у сфері оборонних інновацій протягом не менше 5 років. У разі дострокового розірвання договору з ініціативи фахівця, він зобов'язаний відшкодувати державі витрати на його підготовку.

5) Держоборонінновації розробляє та подає Центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки в Україні, рекомендації щодо забезпечення відповідності системи освіти України та освітніх програм вимогам національної безпеки і оборони, з пріоритетністю таких галузей, як математика, фізика, хімія, інформатика та кібернетика, радіоелектроніка та квантова техніка, природничі науки, прикладні інженерно-технологічні дисципліни тощо.

РОЗДІЛ V. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОННОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 19. Державне замовлення на оборонні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР)

1. Державне замовлення на оборонні НДДКР є основним інструментом формування технічного обличчя майбутніх інноваційних високотехнологічних систем озброєння та інноваційних оборонних технологій і фінансується за рахунок коштів державного бюджету, Фонду оборонних інновацій та міжнародної допомоги.

2. Державним замовником оборонних НДДКР виступає Держоборонінновації за погодженням з Міністерством оборони України та

Генеральним штабом ЗСУ. Замовник формує довгострокові (на 10 років) та середньострокові (на 5 років) перспективні плани НДДКР, що синхронізовані з Державною цільовою програмою розвитку оборонних інновацій.

3. Основним методом розміщення державного замовлення на НДДКР є відкритий конкурс. Конкурсна документація містить не лише технічні вимоги, але й критерії інноваційності, потенціалу комерціалізації та можливості швидкого впровадження. Конкурс проводиться у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України в електронній формі з забезпеченням прозорості та рівного доступу.

4. Для просунутих та ризикованих досліджень можуть застосовуватися альтернативні механізми:

1) Інноваційне партнерство (innovation partnership) – багатоетапна процедура, що починається з конкурсу на дослідницьку ідею і може закінчуватися контрактом на розроблення дослідного зразка та подальше серійне виробництво.

2) Пряме замовлення – можливе у виняткових випадках для критично важливих технологій, інноваційних високотехнологічних зразків ОВТ, розробка яких здійснюється єдиним виконавцем, або за рішенням РНБО.

3) Малі дослідницькі гранти (SBIR-аналог) – програма фінансування для малих та середніх підприємств із поетапним виділенням коштів (дослідницька фаза, фаза доказу концепції, фаза комерціалізації).

5. У державному контракті на НДДКР обов'язково визначаються: права інтелектуальної власності на результати робіт (відповідно до статті 20 цього Закону), умови їх експлуатації та комерціалізації, порядок взаємодії з інноваційними силами оборони на етапі випробувань.

Стаття 20. Механізми комерціалізації результатів оборонних НДДКР

1. Комерціалізація результатів оборонних НДДКР – це процес впровадження результатів інноваційних високотехнологічних наукових досліджень та розробок у виробництво та на ринок з метою отримання економічного, технологічного або оборонного ефекту, включаючи експорт.

2. Держоборонінновації забезпечує системну підтримку комерціалізації шляхом:

1) створення та ведення реєстру результатів оборонних НДДКР, готових до комерціалізації;

2) надання консалтингових послуг та юридичної допомоги розробникам у питаннях патентної чистоти, експортного контролю та пошуку інвесторів;

3) організації демонстраційних заходів, конференцій та виставок для потенційних замовників і партнерів, в тому числі закордонних;

4) сприяння створенню спільних підприємств з іноземними партнерами для спільного виробництва та просування на світовий ринок.

3. Для просування українських високотехнологічних оборонних інновацій на міжнародний ринок Кабінетом Міністрів України створюється спеціалізована експортна агенція оборонних інновацій.

4. Держава сприяє створенню невеликих інноваційних компаній, що відокремлюються від державних наукових установ або великих підприємств для комерціалізації конкретної технології. Для таких компаній передбачаються податкові канікули на стартовому етапі та пріоритетний доступ до інфраструктури.

Стаття 21. Акселераційні програми та технологічні парки оборонного профілю

1. Для підтримки оборонних стартапів та швидкого зростання інноваційних компаній створюються спеціалізовані акселераційні програми оборонного профілю.

2. Акселераційна програма надає учасникам:

- 1) фінансування на ранніх стадіях (грант, засіб);
- 2) менторську підтримку від досвідчених військових експертів, та технологів.
- 3) доступ до інфраструктури Держоборонінновації (лабораторій, полігонів) та устаткування;
- 4) допомогу у формуванні команди, бізнес-моделі та пошуку інвестицій;
- 5) можливість презентувати продукт кінцевим державним замовникам.

3. Операторами акселераційних програм можуть виступати: Фонд оборонних інновацій, великі оборонні холдинги, технологічні парки, венчурні фонди у партнерстві з Держоборонінновації.

4. Для концентрації інноваційної активності на базі НВНДІ створюються технологічні парки (технопарки) оборонного профілю.

5. Технопарк оборонного профілю забезпечує резидентам:

- 1) оренду виробничих та офісних приміщень на пільгових умовах;
- 2) доступ до центру колективного користування дорогим устаткуванням (3D-принтери, вимірювальні комплекси, емулятори тощо);
- 3) юридичні, бухгалтерські та адміністративні послуги;
- 4) захищену IT-інфраструктуру та кіберполігон для тестування продуктів;
- 5) безпосередню близькість до замовників та експериментальних підрозділів.

6. Резидентами технопарку можуть стати приватні стартапи, малі та середні підприємства, інноваційні підрозділи великих компаній, а також наукові лабораторії, що працюють над проектами подвійного чи оборонного призначення.

Стаття 22. Особливості правової охорони інтелектуальної власності у сфері високотехнологічних оборонних інновацій

1. Результати інтелектуальної діяльності, створені в рамках оборонної інноваційної діяльності, підлягають правовій охороні відповідно до

законодавства України про інтелектуальну власність з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

2. Права на результати інтелектуальної діяльності, створені за рахунок коштів державного бюджету або Фонду оборонних інновацій, зазвичай належать державі у особі Держоборонінновації. Винятки можуть бути передбачені договором (контрактом) на виконання НДДКР.

3. Держава у особі Держоборонінновації надає невиключні ліцензії на комерційне використання таких результатів інтелектуальної діяльності:

1) першочергово – українським суб'єктам оборонно-промислового комплексу для задоволення потреб національної безпеки та оборони на недискримінаційній основі.

2) розробнику (виконавцю робіт) – для комерціалізації на цивільних ринках або для експорту за погодженням з органами експортного контролю.

3) в обмін на отримання ліцензійних платежів (роялті), які спрямовуються до Фонду оборонних інновацій.

4. Для забезпечення безпеки та захисту державної таємниці може бути встановлено режим таємності щодо сутності винаходу (корисної моделі, промислового зразка). У такому разі видається "військовий патент" (secret patent), інформація про який не публікується, а права охороняються в закритому реєстрі. Умови доступу до інформації про такий патент визначаються окремим положенням.

5. Уповноважений орган веде єдиний реєстр прав інтелектуальної власності на результати оборонних НДДКР, що дозволяє відстежувати правовласників, ліцензії та запобігати конфліктам. Суб'єкти оборонної інноваційної діяльності зобов'язані повідомляти про створення таких результатів інтелектуальної діяльності.

6. У міжнародних проектах права на спільно створені результати інтелектуальної діяльності визначаються угодами між учасниками з дотриманням національних інтересів та режимів експортного контролю.

РОЗДІЛ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 23. Принципи співпраці з НАТО, ЄС та країнами-партнерами у сфері оборонних інновацій

1. Україна здійснює міжнародне співробітництво у сфері високотехнологічних оборонних інновацій на основі принципів взаємної вигоди, дотримання норм міжнародного права, відповідальності за нерозповсюдження та сприяння досягненню стратегічної мети – повноправного членства в НАТО та ЄС.

2. Співпраця реалізується за такими основними напрямками:

1) з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО) та її структурами;

2) з Європейським Союзом та у рамках європейської Спільної політики безпеки та оборони (СПБО, EU Common Security and Defence Policy, CSDP);

- 3) з державами-членами НАТО та ЄС на двосторонній основі;
- 4) з іншими стратегічними партнерами, що поділяють спільні цінності та загрози.

3. Керівними принципами такого співробітництва є:

1) Принцип взаємосумісності (interoperability): Орієнтація на забезпечення здатності українських систем, технологій та процедур до спільних дій з силами союзників і партнерів;

2) Принцип відповідності стандартам: Застосування та сприяння гармонізації з політиками, стандартами (STANAG) та практиками НАТО та ЄС;

3) Принцип захисту суверенних прав інтелектуальної власності: Визнання та захист прав України на РІД, створені в рамках спільної діяльності;

4) Принцип контролю за експортом та нерозповсюдженням: Неухильне дотримання міжнародних режимів експортного контролю (режим Вассенаара, Група ядерних постачальників тощо);

5) Принцип взаємної вигоди: Забезпечення технологічного та наукового обміну, що приносить відчутний результат як Україні, так і її партнерам;

6) Принцип прагматизму та гнучкості: Використання різноманітних форматів співпраці – від обміну інформацією до спільних підприємств та кооперації у виробництві.

Стаття 24. Участь у програмах НАТО з науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР)

1. Держоборонінновації є національним координатором участі України в програмах та структурах НАТО з питань високотехнологічних оборонних досліджень, розробок та інновацій.

2. Україна прагне до повноцінної участі в таких програмах та ініціативах НАТО:

1) Науково-технічна організація НАТО (NATO STO): Участь у роботі технічних комітетів, груп з вивчення та виконання спільних дослідницьких проектів.

2) Ініціатива з глибокої оборонної інновації НАТО (DIANA): Залучення українських стартапів, та тестових центрів до мережі DIANA для розроблення технологій подвійного призначення.

3) Фонд інновацій НАТО (NATO Innovation Fund): Подача пропозицій українських венчурних фондів та технологічних компаній для інвестування з боку Фонду.

4) Спільні дослідницькі проекти та розробки в рамках Меморандуму про співпрацю з NATO SPS (Наука заради миру та безпеки).

3. Для забезпечення участі Держоборонінновації:

1) інформує українські наукові установи, університети та компанії про відкриті можливості та конкурси НАТО;

2) надає допомогу у підготовці та оформленні заявок відповідно до вимог НАТО;

3) забезпечує адміністративну та експертну підтримку українських учасників у процесі виконання проектів;

4) сприяє інтеграції українських полігонів та лабораторій у мережу тестових центрів DIANA.

4. Кошти, отримані Україною від участі в програмах НАТО (гранти, фінансування проектів), звільняються від оподаткування та не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку, якщо інше не передбачено умовами конкретної програми.

Стаття 25. Співпраця з передовими оборонними компаніями та центрами країн НАТО

1. Держава активно сприяє двосторонній та багатосторонній співпраці українських суб'єктів оборонної інноваційної діяльності з провідними оборонними компаніями, науково-дослідними центрами та технологічними холдингами країн НАТО.

2. Основними формами такої співпраці є:

1) створення спільних підприємств для кооперації у розробленні, виробництві, модернізації або маркетингу конкретних видів інноваційних високотехнологічних озброєння та військової техніки і технологій.

2) коопераційні контракти (offset, industrial participation) в рамках великих державних закупівель іноземної зброї, що передбачають передачу технологій, локалізацію виробництва компонентів або проведення НДДКР в Україні.

3) технологічний обмін та ліцензування: Отримання ліцензій на виробництво передових систем та, відповідно, надання ліцензій на унікальні українські розробки.

4) спільні дослідницькі проекти та програми на базі українських і закордонних лабораторій та полігонів.

5) обмін фахівцями та стажування: командировання українських інженерів і вчених до провідних центрів партнерів та запрошення іноземних експертів до України.

3. Держоборонінновації виступає контактною установою та "єдиним вікном" для іноземних компаній, що бажають співпрацювати з українським оборонно-промисловим комплексом та інноваційним сектором з питань високотехнологічних оборонних інновацій шляхом:

1) формування бази даних потенційних українських партнерів з оцінкою їх компетенцій;

2) організації двосторонніх бізнес-форумів та галузевих місій;

3) надання консультацій з питань законодавства, експортного контролю та інтелектуальної власності;

4) сприяння вирішенню адміністративних та митних питань.

4. Держава забезпечує захист конфіденційної інформації та комерційної таємниці іноземних партнерів відповідно до міжнародних стандартів та укладених угод.

Стаття 26. Гармонізація стандартів (STANAG) та процедур

1. Гармонізація національних стандартів, норм, процедур та системи забезпечення якості зі стандартами НАТО (Standardization Agreements – STANAG) є обов'язковим завданням усіх суб'єктів оборонної інноваційної діяльності, продукція яких претендує на сумісність із системами союзників або експорт.

2. Держоборонінновації спільно з ДП "Укрметрестстандарт":

1) розробляє та затверджує Національний план гармонізації з STANAG для оборонної сфери;

2) забезпечує переклад, адаптацію та офіційне прийняття (введення в дію) необхідних STANAG в якості національних стандартів України;

3) створює систему підготовки та сертифікації національних експертів зі стандартизації НАТО;

4) забезпечує участь українських фахівців у роботі відповідних комітетів зі стандартизації НАТО (NATO Standardization Bodies).

3. Вимоги гармонізованих стандартів НАТО поширюються на, але не виключно:

1) системи зв'язку, розпізнавання "свій-чужий" (IFF), обміну даними;

2) системи забезпечення живучості, логістики та медичного забезпечення;

3) інтерфейси, з'єднувачі, протоколи обміну даними для озброєння та техніки;

4) процедури планування операцій, обліку та звітності;

5) систему забезпечення якості виробництва оборонної продукції (сертифікація за стандартами AQAP).

4. Центри сертифікації та випробувань, що входять до інфраструктури Інноваційних сил оборони, повинні пройти акредитацію за міжнародними вимогами (за стандартами НАТО або ISO/IEC) для отримання права видавати визнані союзниками висновки про відповідність продукції STANAG.

5. Для оподаткування витрати суб'єктів господарювання на гармонізацію своєї продукції та виробництва з вимогами STANAG можуть частково компенсуватися за рахунок коштів Фонду оборонних інновацій або визнаватися витратами на НДДКР.

РОЗДІЛ VII. ПІЛЬГИ ТА ПІДТРИМКА ОБОРОННОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 27. Податкові та митні пільги для суб'єктів оборонної інноваційної діяльності

1. Податкові та митні пільги з метою стимулювання оборонної інноваційної діяльності для суб'єктів, визначених у статті 5 цього Закону та включених до реєстру Держоборонінновації, надаються відповідно до Податкового кодексу України та Митного кодексу України.

Стаття 28. Державно-приватне партнерство в сфері оборонних інновацій

1. Державно-приватне партнерство у сфері оборонних інновацій є пріоритетним механізмом залучення приватних інвестицій, компетенцій та управлінських практик для реалізації стратегічно важливих проектів.

2. Державно-приватне партнерство у сфері оборонних інновацій може здійснюватися у таких основних формах:

1) Концесійні угоди: Надання приватному партнеру права на створення та/або управління інфраструктурою оборонних інновацій (полігонами, випробувальними центрами, технопарками) на певний термін.

2) Угоди про спільну діяльність (консорціум): Створення тимчасового об'єднання державного підприємства та приватних компаній для виконання конкретного інноваційного проекту з розподілом ризиків, витрат та результатів.

3) Довгострокові контракти «під ключ»: Укладення з приватним партнером контракту на повний цикл – від дослідження та розроблення до виробництва, логістичної підтримки та модернізації оборонної системи протягом її життєвого циклу.

4) Спільне підприємство з державною часткою: Створення нової юридичної особи з участю держави (через Держоборонінновації або державне підприємство) та приватного інвестора.

3. Основним принципом Державно-приватного партнерства у сфері оборонних інновацій є оптимальний розподіл ризиків, при якому кожен ризик несе сторона, яка найкраще може ним керувати: технологічні та дослідницькі ризики – частіше приватний партнер, політичні та регуляторні – держава.

4. Держоборонінновації є уповноваженим органом з ініціювання та підготовки проектів Державно-приватного партнерства у сфері оборонних інновацій. Він забезпечує проведення конкурсного відбору приватного партнера, розробку фінансово-економічного обґрунтування та супровід укладання угоди.

5. Угоди Державно-приватного партнерства у сфері оборонних інновацій укладаються на строк від 5 до 25 років в залежності від характеру проекту та необхідності окупності інвестицій. Вони містять чіткі обов'язки сторін, показники ефективності (KPI) та механізми вирішення спорів.

Стаття 29. Підтримка стартапів та малих інноваційних підприємств оборонного профілю

1. Держава визнає стартапи та малі інноваційні підприємства інноваційного високотехнологічного оборонного профілю ключовим джерелом радикальних технологічних проривів та забезпечує їх цільову підтримку.

2. Формами цільової фінансової підтримки є:

1) Початкові гранти (seed grants): Безповоротне фінансування на ранній стадії (proof-of-concept, дослідницький прототип) розміром до 2 млн

гривень на проект. Розподіляються через Фонд оборонних інновацій на конкурсній основі.

2) Венчурні інвестиції: Співінвестування Фонду оборонних інновацій разом з приватними венчурними фондами в стартапи на стадіях зростання (Series A, B).

3) Державні контракти на НДДКР для малих підприємств (SBIR-програма): Виділення до 20% обсягу державного замовлення на оборонні НДДКР для конкурсів, участь у яких обмежена для малих інвестиційних підприємств та стартапів.

3. Формами нефінансової підтримки є:

1) Правова та консультативна допомога: Безкоштовні юридичні консультації з питань реєстрації, патентів, експортного контролю та участі в державних закупівлях.

2) Інфраструктурна підтримка: Надання на пільгових умовах доступу до лабораторій, обладнання центру колективного користування, коворкінгів та офісних приміщень у технопарках оборонного профілю.

3) Менторські програми: Закріплення досвідчених менторів з числа колишніх військових, топ-менеджерів оборонних компаній та експертів з продажів для допомоги у розробці бізнес-моделі та виході на ринок.

4) «Єдине вікно» для тестування: Спрощена процедура отримання дозволів на проведення випробувань дослідних зразків на полігонах Інноваційних сил оборони.

4. Для сприяння продажам продукції стартапів та малих інвестиційних підприємств Держоборонінновації:

1) створює електронну платформу – маркетплейс, де розробники можуть презентувати свої рішення потенційним державним замовникам;

2) організовує щорічні національні конкурси-демонстрації оборонних технологій («Бойова робототехніка», «Кіберщит» тощо) з участю кінцевих користувачів;

3) забезпечує представництво найперспективніших стартапів на міжнародних виставках оборонної техніки (IDEX, Eurosatory тощо) за державний кошт.

5. Стартапи, що пройшли акселераційну програму або отримали інвестиції від Фонду оборонних інновацій, мають право на можливість тестування своєї продукції або послуги в реальних умовах за спрощеними регуляторними вимогами (regulatory sandbox) під наглядом Держоборонінновації протягом обмеженого часу.

РОЗДІЛ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім статей 9, 16, 17, які набирають чинності через дванадцять місяців з дня його опублікування.

2. Внести зміни до Закону України «Про Збройні Сили України» доповнивши статтю 3 новою частиною четвертою такого змісту:

«Інноваційні сили оборони складаються з експериментально-бойових підрозділів, що формуються за родом/видом військ (сил) або за технологічним профілем і включають в себе:

- підрозділ безпілотних авіаційних комплексів;
- підрозділ безпілотних надводних та підводних комплексів;
- підрозділ наземних роботизованих та автоматизованих систем;
- підрозділ радіоелектронної боротьби та кіберзахисту;
- підрозділ інформаційно-психологічних операцій;
- підрозділ високоточних ракетних систем;
- підрозділ високоточної артилерії та розвідки цілей;
- підрозділ некінетичних засобів ураження;
- підрозділ дистанційного зондування Землі, обробки інформації та захищених систем зв'язку.

Основною формою роботи експериментально-бойових підрозділів є циклічні тактичні навчання та апробація інноваційних зразків ОВТ на спеціалізованих полігонах за програмами, розробленими спільно з науково-дослідними установами та іншими суб'єктами оборонної інноваційної діяльності. Після кожного циклу навчань формується детальний звіт з рекомендаціями для розробника та Генерального штабу.

У мирний час експериментально-бойові підрозділи можуть залучатися для вирішення окремих завдань у складі сил реагування або для участі в міжнародних програмах співпраці.

У воєнний час експериментально-бойові підрозділи залучаються до виконання бойових завдань як підрозділи апробації оборонних інновацій в бойових умовах.

До особового складу експериментально-бойових підрозділів на конкурсній основі відбираються найбільш підготовлені військовослужбовці, які мають відповідну освіту, досвід та демонструють високі аналітичні та технічні здібності.»

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) Привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.
- 2) Забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень цього Закону.
- 3) Утворити органи, передбачені цим Законом.
- 4) Подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону.
- 5) Забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, у відповідність із цим Законом.

4. Кабінету Міністрів України протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) Утворити Національний воєнний науково-дослідницький інститут.

2) Забезпечити передачу Національному воєнному науково-дослідницькому інституту дослідних, випробувальних та наукових підрозділів Міністерства оборони України, Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки, а також структурних підрозділів інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють діяльність, яка відповідає визначенню інноваційних сил оборони, з метою їх інтеграції в єдину систему Інноваційних сил оборони.

5. До моменту створення та початку діяльності Державного фонду розвитку високотехнологічних оборонних інновацій, фінансування заходів, передбачених статтями 12, 13, 14, 24, 27 цього Закону, здійснюється через існуючі бюджетні програми Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України.

6. Права та обов'язки державних органів, підприємств та установ щодо оборонних інноваційних проектів, розпочатих до набрання чинності цим Законом, протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом переходять до відповідних суб'єктів, визначених цим Законом, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Голова

Верховної Ради України

Руслан СТЕФАНЧУК

